

Sprogklasse til sent ankomne

23/3535

Beslutningstema

Permanentgørelse af Sprogklasse til sent ankomne elever i alderen 14-18 år.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- At Børne- Unge og Uddannelsesudvalget godkender permanentgørelse af Sprogklasse til sent ankomne elever.

Sagsfremstilling

Baggrund

I 2020 besluttede det daværende Byråd at ændre organiseringen af undervisningen af (nyankomne) tosprogede elever med behov for basisundervisning (undervisning for elever helt uden dansksproglige kompetencer). Man besluttede at nedlægge kommunens modtagelsesklasser og fremover indskrive nyankomne elever direkte i almenundervisningen.

Formålet med ændringen var at styrke en fleksibel anvendelse af den samlede ressource til dansk som andetsprog samt et ønske om at understøtte en generel styrkelse af kvaliteten i arbejdet med tosprogede elever på alle kommunens skoler.

På daværende tidspunkt var forventningen, at der i det efterfølgende skoleår (2020-2021) ville være 6-8 elever på 1. – 6. klassetrin og 0 elever på 7. – 10. klassetrin, med få udsving i elevtallet (Jf. sagsfremstilling til af Byrådet 26/05/20).

Situationen ændrede sig drastisk, da Rusland invaderede Ukraine i februar 2022. Det har medført en markant stigning i antallet af nyankomne tosprogede elever i Svendborg Kommune. Dertil kommer, at kommunen aktuelt har modtaget en gruppe FN-kvoteflygtninge, hvor 5 skal starte op i folkeskolen.

Det aktuelle elevtal (elever med behov for basisdansk) runder derfor 100 i starten af 2023. Forudsætningerne bag den valgte organisering har derfor ændret sig markant.

Aktuel situation

Ud af de 100 elever kan 20 defineres som sent ankomne (14-18 år). Hvor elever i indskolingen og på mellemtrinnet har mange år til at lære det danske sprog på et niveau, der gør dem klar til ungdomsuddannelse eller job, så er de sent ankomne elever udfordret, da der kun er få år til afslutningen af folkeskolen. Samtidig højnes de faglige krav, jo højere klassetrin, der er tale om. Undervisning af sent ankomne er derfor en kompleks opgave.

Direkte indskrivning i almenundervisningen er derfor ikke hensigtsmæssig løsning, hvis der er tale om en større gruppe elever (flere end 2-3 stykker).

I løbet af foråret 2022 stod det klart, at gruppen af sent ankomne ville blive så stor, at det ikke længere var en løsning at fastholde direkte indskrivning.

Det blev derfor besluttet at oprette en Sprogklasse i form af en prøvehandling, hvor DSA-teamet, Ungdomsskolen og 10.-klassecenteret er gået sammen om at lave et undervisningstilbud til denne gruppe af elever.

Formålet har været at skabe et fleksibelt og håndholdt tilbud, der netop tilgodeser denne gruppes behov, både fagligt, personligt og socialt. Derudover er der et særligt fokus på at introducere til det

omgivende samfund og fællesskaber, der rækker ud over klassen, fx fritidsfællesskaber. Her spiller Ungdomsskolen en helt central rolle.

Der er særligt fokus på fagene dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi, da kompetencer inden for disse fag er afgørende ved optagelse på ungdomsuddannelser.

Slutmålet for de unge i Sprogklassen er at blive klar til et af følgende:

- FGU
- ungdomsuddannelse
- arbejde

Sprogklassen er gennemført som heltidsundervisning i henhold til Lov om ungdomsskoler § 3, stk. 2, nr. 2 samt Folkeskolelovens § 33, stk. 3. Heltidsundervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen jf. Bekendtgørelse om ungdomsskoler (BEK nr. 1279 af 13/11/2015)

Forslag

På baggrund af prøvehandlingen i indeværende skoleår foreslås det, at Sprogklassen fremover gøres til et permanent tilbud i Svendborg Kommune i de perioder, hvor antallet af sent ankomne overstiger 2-3 elever.

Det foreslås, at Sprogklassen som udgangspunkt fortsat placeres på 10. klassecenteret, hvor der er mulighed for at blive tilknyttet almenundervisningen i de centrale fag på flere forskellige faglige niveauer.

Det er dog et opmærksomhedspunkt, at 10. klasseeleverne er ude af huset flere uger om året. Det er derfor afgørende, at der tages højde for det i Sprogklassens årsplan, sådan at der tilrettelægges supplerende aktiviteter.

Det foreslås, at Sprogklassens timer fortsat deles mellem Ungdomsskolen, 10. klassecenteret samt DSA-teamet suppleret af et tæt og forpligtende samarbejde med Interkulturelt Team og Ungdommens Uddannelsesvejledning. Prøveperioden har vist, at på trods af kompleksiteten i samarbejdet mellem fem forskellige aktører, så har det en styrke i forhold til det overordnede mål for Sprogklassen. Både Ungdomsskolen, 10. klasse almenundervisning og DSA-teamet bidrager med væsentlige faglige kompetencer og perspektiver.

Det foreslås, at Sprogklassen fortsat drives som en del af Ungdomsskolens heltidsundervisning. Der vil være en daglig koordinator på den matrikel, hvor tilbuddet placeres, da der hver dag er mange ting, hvor der er behov for sparring, herunder løbende kontakt med elever, forældre og de medarbejdere, der konkret varetager undervisningen i Sprogklassen.

Målgruppe

Fremover vil det være nødvendigt at skelne mellem elever, der er i den undervisningspligtige alder, og elever i den ikke undervisningspligtige alder, da skoleområdet alene har en juridisk og økonomisk forpligtelse overfor for førstnævnte gruppe.

Faktaboks

Undervisningspligten indtræder 1. august det år barnet fylder 6 år og ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin (altså 10 skoleår).

Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år (fx hvis man har gået en klasse om, er i et specialtilbud m.v.) Jf. § 34 i folkeskoleloven

Er den unge under 18 år, og har vedkommende ikke i udlandet gennemgået en grundskoleundervisning, eller en undervisning, der svarer til 10. klasse, har den unge krav på optagelse i folkeskolen jf. folkeskolelovens § 20, stk. 1.

(Jf. Vejledning fra Børne- og Undervisningsministeriet – Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever)

I skoleåret 2022-2023 har Sprogklassen, som et forsøg, **også** tilbudt undervisning til unge under 18 år, der ikke er undervisningspligtige. Det er på nuværende tidspunkt det eneste tilbud i Svendborg Kommune til personer i denne aldersgruppe, der ikke har dansksproglige kompetencer på et vist niveau.

Svendborg Kommune er imidlertid ikke juridisk forpligtet på at tilbyde undervisning til disse elever, og da der ikke er finansiering til at fortsætte tilbuddet til denne gruppe, betyder det, at 8 elever bliver nødt til at stoppe deres forløb i Sprogklassen til sommer.

De vil dermed komme til at høre under Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Her fremgår det, at 15-17-årige unge har pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der sigter mod, at de unge gennemfører en uddannelse.

Det er dog et opmærksomhedspunkt, at størstedelen af denne gruppe af unge endnu ikke har opnået tilstrækkelige danskundskaber, der gør det muligt at starte på en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse/få et fritidsjob.

FGU er først en mulighed, når man har tilegnet sig det danske sprog på et vist niveau. Alternativt skal der tilrettelægges et særligt forløb, mod merbetaling.

Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser

I den nuværende tildeling til sprogklasse tildes 44.883 kr. pr. elev, som deles mellem Ungdomsskolen og Nymarkskolen. Tildelingen svarer til tildelingen til en 10. klasseelev for de første 16 elever i klassen. Denne tildeling fortsætter resten af skoleåret 2022/2023. Herudover underviser DSA-teamet i 12 lektioner pr. uge i sprogklassen.

For skoleåret 2023/2024 og frem foreslås følgende tildeling til sprogklasse:

- Tildelingen til Ungdomsskolen og Nymarkskolen fortsætter med 44.883 kr. pr. elev, dog med en minimumstildeling på 5 elever.
- Tildeling til daglig koordinator på 1,5 timer pr. uge.
- Tildeling til DSA svarende til undervisning i 12 lektioner pr. uge med maks. 12 elever pr. hold.
- Tildeling til UU på 1 time ugentligt for hver 6 elever i sprogklasse.

Tildelingen sker på baggrund af antallet af elever i sprogklasse pr. 5. september og efterreguleres ikke. Der skal være minimum 4 elever i sprogklasses tilbuddet.

I skoleåret 2023/2024 forventes 12-13 elever i sprogklasse.

Antal elever	Tildeling i alt	Tildeling pr. elev
4	534.544	133.636

5	534.544	106.909
6	579.427	96.571
7	640.851	91.550
8	685.734	85.717
9	730.617	81.180
10	775.500	77.550
11	820.383	74.580
12	865.266	72.106
13	1.181.750	90.904
14	1.226.633	87.617
15	1.271.516	84.768

Udgiften til sprogklasse i 2022 er med undtagelse af en elev dækket ind i forbindelse med dækning af udgifter vedrørende flygtninge fra Ukraine.

Da fortsættelse af sprogklasse ikke var besluttet ved demografiberegningen for 2023, blev eleverne fra sprogklassen indregnet i demografimodellen som elever i almenklasserne, derved er der indregnet et budget på 402.477 kr. Der mangler dermed finansiering af 779.273 kr. i skoleåret, hvis der er 13 elever i sprogklasse.

På nuværende tidspunkt vides det ikke, hvorvidt merudgifter i forbindelse med flygtninge fra Ukraine bliver dækket i 2023 jf. Økonomiaftalen for 2023

Økonomiaftale for 2023:

Regeringen og KL var med Aftale om modtagelse af fordrevne fra Ukraine af 11. marts 2022 enige om at håndtere økonomien for 2022 i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2023. Regeringen har i forlængelse heraf tilkendegivet, at den er indstillet på at sikre, at kommunerne under ét får dækket nettomerudgifter, der vedrører fordrevne fra Ukraine.

...

Regeringen og KL er enige om at følge udviklingen tæt. I lyset af usikkerheden er parterne enige om senere på året at følge op på økonomien i 2022, når der er større klarhed over situationen, herunder kommunernes nettomerudgifter for 2023.

I 2023 dækkes udgifterne til elever i sprogklasse, der ikke er fra Ukraine af Skole og Uddannelses samlede ramme. Hvis udgifterne til sprogklasse vedr. flygtninge fra Ukraine ikke kompenseres, påfalder hele udgiften Skole og Uddannelse.

I demografiberegningen for 2024 og frem indgår eleverne svarende til almenområdet og evt. merudgift håndteres som for 2023.

Beslutning i Børne- Unge- og Uddannelsesudvalget den 05-04-2023

Godkendt og der beskrives en mulig udfordring til budgetbehandlingen for 2024.

BILAG: